

Marshall, C. & Rossman, G. (1995). **Designing Qualitative Research**. Second Edition. Sage Publication.

Anmeldt af *Gert Graversen*, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet

Bøger om kvalitativ forskningsmetode optræder i stigende antal på bogmarkedet, og stadig flere af disse bøger er af "How-to-do-it" typen: praktiske anvisninger på, hvordan opgaverne i den kvalitative forskning kan gribes an. Der er måske ikke de store metodologiske nyskabelser at hente i disse bøger - sammenlignet med tidligere banebrydende værker som fx Glaser og Strauss: *The Discovery of Grounded Theory* (1967) - men til gengæld er der kræset at hente for specielt begynderen i forskerfaget, der er i bekneb for praktisk anvendelige fremgangsmåder i den kvalitative forskningsproces.

"Designing qualitative research" hører til denne kategori. Der er tale om anden udgave, hvor første udgave kom i 1989. Selv om der er foretaget "essential revision" af førsteudgaven dækker den samme område og fastholder det oprindelige sigte, nemlig "that of providing a clear, hands-on guide, a "how-to" book for those who wish to design qualitative research ...". Bogen lever pænt op til dette formål. Men så fortsætter forfatterne: "... and do so with sensitivity to the subtleties and complexities that current political, ethical, and technological thinking suggest". Disse proklamationer synes jeg til gengæld ikke kommer til at præge bogen i nævneværdig grad. Ganske vidst antydes i indledningen en mulig sammenhæng mellem valg af kvalitativ metode og politisk og ideologisk orientering - her nævnes demokratiske værdier, neo-marxistisk tilknytning og feminisme - men forfatterne tager ikke stilling til, om der eksisterer en sådan sammenhæng og i givet fald, hvorfor der skulle gøre det. Og i bogens øvrige kapitler mærker man ikke noget til denne problematik.

Det gør nu heller ikke noget. Bogens styrke og berettigelse er den praktiske hjælp, som den kan give specielt den mindre erfarne forsker, der står overfor at skulle planlægge, designe og beskrive sit kvalitative forskningsprojekt. Det gør den godt; klart, instruktivt, pædagogisk og sobert. Det sobre består bl.a. i, at der præsenteres (i forhold til bogens beskedne omfang) en rimelig baggrundsviden med mange referencer. Dette hjælper læseren til at vurdere relevansen af bogens råd og vejledninger og træffe egne valg i forskningsprocessen.

Som titlen indikerer, tager forfatterne udgangspunkt i opgaven at designe et forskningsprojekt baseret på kvalitative metoder. Derved kommer de igennem hele forskningsprocessen med dens forskellige faser og opgaver. Samtidig minder de hele tiden om, at der også indgår en formidlingsopgave i designfasen, nemlig den at fremstille projektet således, at det gør indtryk på læseren, som i denne forbindelse vil være de personer, der skal vurdere, om projektet er værd at støtte finansielt eller på anden måde. Som sådan er bogen oplagt læsning for PhD studerende og andre, som søger godkendelse eller støtte til egne forskningsprojekter.

De centrale kapitler i bogen omfatter problemstilling, forskningsdesign, dataindsamling og databehandling svarende til hovedfaserne i forskningsprocessen. Man kan savne et kapitel om præsentation og formidling af forskningsresultaterne, men det har forfatterne åbentbart skønnet var af mindre interesse i designfasen. Specielt kapitlet om problemstilling: "Framing the Research question", finder jeg instruktivt med gode (om ikke nye) pointer, fx at problemstillingen kommer

før valg af metode. Også påpegnings af betydningen af at "frame" problemstillingen med litteraturgennemgang samt forskningens betydning for teoriudvikling og praktisk og politisk handlen finder jeg konstruktiv.

I designkapitlet påpeges bl.a. ønskværdigheden af, at en velargumenteret flexibilitet er indbygget i designet. På dette punkt adskiller den kvalitative forskning sig efter forfatterens mening ofte fra den kvantitative. Ellers er det stort set de samme krav, der må stilles til kvalitativ og kvantitativ forskning. Kapitlerne om dataindsamling og databehandling giver en god oversigt over gængse metoder (samt nogle mindre gængse som "Kinesics" og "Proxemics") uden dog at gå i dybden med nogen af dem.

Den gennemgående grundtekst er hele bogen igennem suppleret med "Vignetter" i form af korte cases. Disse er muligt en hjælp for mange læsere, men jeg må for eget vedkommende bekende, at jeg ofte finder dem mere distraherende end befordrende, og har derfor været godt tilfreds med, at man uden afbæk i sammenhængen kan springe dem over. I betragtning af, at bogen i forvejen er meget kort med beskedne muligheder for fordybelse, kunne man nok ønske, at der var skåret ned på vignetterne til fordel for mere grundtekst.

Sammenfattende vil jeg karakterisere bogen som lettilgængelig, klar, velskrevet, praktisk og nyttig specielt for den mindre erfarne forsker. Samtidig kan bogen tjene som introduktion for den, der vil orientere sig i kvalitativ forskning. Det kan heller ikke udelukkes, at den mere erfarne forsker eller underviser kan finde brugbare pointer og inspiration i bogen.